

L'any 2007

“I així arribarà el tercer centenari, el decret i l’abolició continuaran en vigor, i no se’n parlarà més, d’aquell petit incident del 1707. Tinc deu anys per equivocar-me. I si m’equivoque, em convidaré a dinar a mi mateix al millor restaurant de Xàtiva, en penitència per la meua poca fe.”

L’any 2007, si la vista no m’enganya, farà tres segles que el bon rei Felip V, avi de tots els Borbons d’Espanya, va reduir els valencians a la misèria política, i al no-res de país vençut i conquistat.

Un petit incident –l’abolició de l’existència institucional d’un país– que les nostres dignes autoritats, classes dominants i dirigents, partits governants, dreta sociològica i política, cacics, capellans i resta de la clientela, sempre han procurat oblidar, com si la cosa no tinguera més importància. Perfectament. Ara les Corts que ens representen han aprovat una moció, declaració, sol·licitud respectuosa o el que corresponga, per la qual demanen, no sé si al rei o al govern o al papa, que es dignen abolir –simbòlicament, això sí– l’abolició d’aquell any 1707. Una mica tard, però més val.

Aquestes coses, jo no les prenc a broma. Ni les dates històriques, ni la barbàrie política, ni els reis, ni les Corts ni els símbols. No prenc a broma, per exemple, recordar que des del 1707, i durant el temps dels primers Borbons, el Regne de València va ser governat *manu militari* en tots els òrgans i nivells de la justícia, les finances i l’administració: des del capità general com a primera i absoluta autoritat del regne esdevingut “província”, fins els *corregidores* que controlaven directament les administracions locals: “*porque este territorio por muchos años necesita de que los que mandaren las gobernaciones sean hombres de la guerra*”, com deia un informe oficial uns anys després de la conquesta castellana. Era el progrés: abans de Felip V, els valencians teníem lleis poc avançades. Per cert, els únics elements de la legislació històrica del regne que van ser respectats són els que garantien els privilegis de la noblesa i de l’església. El breu decret de Felip V del 29 de juny del 1707, a penes dos mesos després de la batalla d’Almansa, suprimia sense apel·lació possible l’existència institucional i política del regne de València (i del regne d’Aragó, com alguns anys més tard del Principat de Catalunya; i el 1714 encara combatien a Barcelona batallons de maulets valencians, que d’una manera o una altra sabien que es tractava de la mateixa guer-

ra, de la mateixa gent i contra el mateix enemic), amb motiu de la “*rebelión que cometieron*”, en virtut de dos principis implacables: “*el dominio absoluto de los referidos reinos*”, és a dir l’absolutisme radical, i “*el justo derecho de conquista que de ellos han hecho últimamente mis armas*”, és a dir, la força militar.

Un doble principi que mou el monarca a reduir-nos tots “*a la uniformidad de unas mismas leyes de Castilla, tan loables y plausibles por todo el universo... sin diferencia alguna en nada*”. És difícil trobar, en la història d’Europa, un cas equiparable d’absorció institucional tan completa, radical i fulminant d’un país per un altre: no és habitual que una conquesta, o una annexió territorial, signifiquen la decisió de suprimir tot el teixit polític-institucional del territori annexionat, anihilar completament el seu sistema legal i jurídic, i arrancar de soca-rel fins el dret privat i les estructures de govern municipal. Això sí que va ser neteja etnopolítica, i neteja a fons. Per fi existia Espanya, un sol regne, un estat, i tots els altres reduïts a les lleis de Castella: *tan loables y plausibles*.

D’això farà l’any que ve dos-cents noranta anys, i encara dura. I l’any 2007 en farà tres-cents, i encara durarà: com ha de reconèixer el senyor rei, i el govern de Sa Majestat, que pel que fa als valencians, els catalans i els aragonesos l’Espanya política ha estat una simple expansió del regne de Castella? Com han de reconèixer efectivament, o simbòlicament o de cap manera, que aquesta nació espanyola, estat espanyol i Regne d’Espanya no és el resultat de la unió lliure de pobles una miqueta lliures, sinó de la simple aplicació del dret de conquesta? Recordar això, o pensar això, no li agrada ni a la dreta d’ací, íntimament espanyola i hereva espiritual dels botiflers, que ha hagut d’aprovar a contracor i sense aplaudiments la moció de les Corts valencianes. Quant a la sinceritat dels aplaudiments socialistes, en més d’un cas tinc dubtes molt fonamentats. I així arribarà el tercer centenari, el decret i l’abolició continuaran en vigor, i no se’n parlarà més, d’aquell petit incident del 1707. Tinc deu anys per equivocar-me. I si m’equivoque, em convidaré a dinar a mi mateix al millor restaurant de Xàtiva, en penitència per la meua poca fe.